

Babayiğit – Yossi Vardi tamlaması

Sevgili Müfit Akyos'un, bizdeki zayıf halkayı dile getirmesi ile **eksiklerimizden birini** öğrenmiş bulunuyoruz. "Arkadan iteklemeyle" de olsa "babayiğit" çıkartabiliyoruz da **Yossi Vardi**'lerimiz olmadığına ortaya yeniliklerin çıkması, ancak, o da gerçek "beka" sorununa karşı; devlet eliyle sağlanan olanaklar ile olabiliyor. "Tekerek" konusu, tüm bunları irdeleyebilmek için "örnek üzerinden tartışma" amacıyla başlattığım bir olaydı.

Salgına karşı

Hemen herkesin, salgın karşısında sığındığı, sözüne kulak kabarttığı, medet umduğu, bilim insanlarımız oldu. İlk başta devlet, daha saptanmış vak'a yokken, bir "Bilim Kurulu" kurdu ve onun önerilerini dikkate aldı. Bilimin, yaşantımızdaki önemini anlatmak için kitaplar yazılsa, yüzlerce sayı dergi buna ayrılrsa, toplum içerisinde bu kadar etki yapmayacaktı. Gene, "nasihatle değil musibetle" öğrendik, farkına vardık. Bilim Kurulu üyelerinin açıklamalarından öğreniyoruz, **doktorlarımız**, hastalarla ilk karşılaşan **Çin'deki doktorların tedavi yöntemlerini** alıp, kısa bir deneyim dönemi ardından, bunda **değişiklikler yapmışlar**. Kuşkusuz bu yeni tedavi yöntemi, tıbbî makaleler halinde yayınlanacak ve Türk doktorların, **yeni tedavi yöntemleri ortaya koymaktaki kıvraklık ve hızı** tüm dünya sağlıkçıları arasında dikkati çekecektir. Umarım, "aşı" veya "ilaç" bulmakta da gelecekte benzer kıvraklık ve hıza kavuşuruz. Ancak;

Bilim Teknoloji Politikaları

Açıkça belirtilmiş bir politikaya rastlamadım ama, **sanırsınız**, yetkili kişilerin bir diğerinin gözünün içine bakarak, sessizce fikir birliğine varmışçasına uyguladıkları **bir politika yürürlüğe konulmuş**. Ülkemizde aşı üretme yeteneğine sâhip "hıfz-ı sıhha" enstitüsünün yavaş yavaş etkinliğini yitirmesi ve kapanmasıyla **"aşı üretme" tesisimiz elden çıkmış**. Evet, birçok üniversitemizde kuramsal ve pratik olarak aşılarda çalışmalar sürmekte ama, bu bir sanayii durumunda değil. Hıfzı sıhha'nın kapanması, savunma sanayiinde Aselsan'ın kapanması gibi. Aselsan'ın kapanması ve onun ürettiği teçhizatın yurt dışından temin edilmesi düşünülemez bile. Ama benzer olay aşı üreten tesisimizin başına geldiğinde öyle pek bir itiraz yükselmedi. Benzer tepkisizlik şeker fabrikalarımızın, devletin sâhibi olduğu ve bir kısmı savunma sanayimizin parçası diğer şirketlerimizin satılmasında da yaşandı.

Vurgulamaya çalıştığım, eğer arkasında bir politika yoksa, belli bir dönemde **kârlı olmaktan çıktı diye, stratejik önemi olan kuruluşları elden** çıkartmak, zamanı gelip de onlara ihtiyaç duyulduğunda yokluklarını hissetmek pek akıllı işi değil. Eğer arkasında bir politika varsa ve bu elden **çıkartmalar bilinçli ve programlı yapılıyorsa**, o zaman **bu politikanın bir kere daha düşünülmesi gerek**. Değerli dostum Müfit Akyos, engin birikimi ile politikalarımızı değerlendirmeyi sürdürecektir. Ben ise, seyrettiğim "Crown" dizisinde, kraliçe Elizabeth'in eşinin Apollo11'in Ay'a inişi sonrasında "onlar gidiyor Ay'a biz burada yaya" dercesine ezildiği gibi eziliyorum.

"Normalleşme"

Henüz salgın üzerine tam kontrol elde etmiş değiliz. Açıklanan vak'a sayılarını, iki gün öncesinde yapılan test sayılarına bölerek elde edilen **bulaşı oranı, sokağa çıkma yasağının başlayacağı günlerin 11 gün sonrasında artış gösteriyor**. Sokağa çıkmayı öğrenemedik! Böyle 3 tepe noktası var. Buna dayanarak, **"normalleşme" sonucu çıkabilecek yeni bir dalga** yaratıp yaratmayacağımıza dikkatle bakıyorum. Sürekli sorduğum soru şu: **zincirleme bulaşı, yeni dalga salgınlar yaratma noktasının altına ne zaman düşecek?** Tek yanıt var: **toplumun %80den fazlası virüsle tanışınca**. Bu durumda, virüsü taşıyanların, bulaştıracak insan bulma olasılıkları zincirleme etki yaratacak kritik düzeyin altına iniyor. İnsanların virüsle tanışmasının iki yolu var: **aşıyla**, ki aşı henüz yok; **başkasından alarak**. Hâlâ, test yapılanların ancak %10u pozitif çıktığına göre **%80'e ulaşmaya da daha çok vakit var**. New York'taki gibi **"antikor testi" yapılsa**, o **%80in neresindeyiz**, çok daha açık **belli olacak**.